

Uitvoeringsplan Interne Controle onderdeel team Mens en Gezin 2021

Om de interne controle goed uit te kunnen voeren, maken we gebruik van een gemeentebreed controleplan. Dit uitvoeringsplan is daar een uitwerking van en heeft betrekking op de taken/processen binnen het team Mens en Gezin. Het is de basis voor de toets op rechtmatigheid voor 2021 die door de accountant bij de jaarrekeningcontrole wordt uitgevoerd. Om een uitspraak over rechtmatigheid te kunnen doen, moet van de relevante processen beoordeeld worden of de werkzaamheden conform de relevante wet- en regelgeving zijn uitgevoerd. De relevante wet- en regelgeving is vastgelegd in het normenkader. Dit normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd. Hiervoor wordt verwezen naar het Interne Controle Plan 2021, bijlage 4.

1. Aanpak interne controle

Bij de bepaling welke interne controles worden uitgevoerd, wordt in principe aansluiting gezocht bij het financieel belang. De processen die relevant zijn voor de interne controle worden geselecteerd op basis van de financiële geldstromen (significante processen). De processen die in het kader van dit uitvoeringsplan onderworpen worden aan een interne controle zijn:

1. Wmo
2. Jeugd
3. Inkomensondersteunende voorzieningen

Per proces wordt onder meer aangegeven welke controles (minimaal) uitgevoerd moeten worden om een goede beheersing te waarborgen.

Met interne controle wordt vastgesteld dat processen worden uitgevoerd in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving. De meeste controles vinden normaliter plaats aan de hand van lijncontroles en systeemtesten. Dit zijn willekeurige deelwaarnemingen waarbij gekeken wordt of de administratieve organisatie en interne beheersmaatregelen bestaan en werken zoals in opzet is aangegeven.

Lijncontroles: bij een lijncontrole wordt het gehele proces van begin tot eind doorlopen. Zo wordt bijvoorbeeld een aanvraag uitkering gevolgd tot het besluit en betaling.

Systeemtesten: bij een systeemtest wordt een specifieke handeling uit het proces onderzocht. Bijvoorbeeld een controle waarin alleen gekeken wordt naar de juiste autorisatie.

Het uitvoeren van lijncontroles en systeemtesten vindt normaliter periodiek achteraf plaats (de handelingen dienen al te hebben plaatsgevonden). Dit uitvoeringsplan is tot stand gekomen in december 2020. Per kwartaal wordt de IC 2021 uitgevoerd. Hierdoor zijn periodieke controles in de lijn eigenlijk niet meer aan de orde. Voor de omvang van de uit te voeren controles (zogenoemde deelwaarnemingen) worden vaste aantallen genomen.

De interne controle voor 2021 vindt periodiek plaats, te weten:

1. Jaarlijks invoercontrole, na inbrengen nieuwe tarieven.
2. Per kwartaal lijncontroles/systeemtesten (juistheidscontrole), periode januari t/m maart, april t/m juni, juli t/m september en oktober t/m december.
3. Per kwartaal controle voor aansluiting van gegevens, (sub)administraties aansluiten en zichtbaar vastleggen (volledigheidscontrole).

De externe controle door de accountant vindt plaats met de interim controle en controle bij de jaarrekening.

Foutenevaluatie bij de controles

Als er fouten worden geconstateerd dient eerst te worden vastgesteld of het financiële fouten of niet-financiële fouten betreffen. Niet financiële fouten zijn wel aandachtspunten voor de AO/IC en worden

gerapporteerd maar worden niet meegenomen in de foutenevaluatie. Geconstateerde financiële fouten kunnen in drie categorieën worden ingedeeld:

Structurele fouten: Van een structurele fout is sprake als de oorzaak is gelegen in (onderdelen van) het systeem van uitvoering, waardoor fouten met een (zeker) herhalingskarakter (kunnen) optreden. Structurele fouten zijn relatief eenvoudig nader te onderzoeken om zo de relevante fout voor de gehele massa te bepalen. Een voorbeeld van een structurele fout is het over de gehele linie een foute berekening hanteren voor bijvoorbeeld loonkostensubsidies. Als de analyse van de gevolgen van de gevonden foutoorzaak alle fouten boven tafel haalt, is uitbreiding van de deelwaarneming (extrapolatie) niet meer nodig. Bovendien is dan een goede basis gelegd voor herstel.

Incidentele fouten: Van deze fouten is de oorzaak niet bekend, zodat er rekening mee moet worden gehouden dat zij zich in de gehele massa kunnen voordoen. Uitbreiding van de deelwaarneming (extrapolatie) is daarom nodig.

Unieke fouten: Deze fouten zijn van dien aard dat ze verder niet in de massa voorkomen. In feite zijn het structurele fouten die zich eenmalig voordoen. Aangetoond moet worden dat de oorzaak van de fout zodanig van aard is dat deze ook daadwerkelijk verder niet meer voorkomt. Uitbreiding van de deelwaarneming (extrapolatie) is niet nodig.

De oorzaak van de fout wordt altijd onderzocht. Als extrapolatie van incidentele fouten leidt tot een onacceptabel grote financiële fout, wordt er aanvullend onderzoek uitgevoerd. Dit zal alleen plaatsvinden op het aspect van de geconstateerde fout. Fouten en onrechtmatigheden dienen te worden hersteld.

Vastlegging en rapportage

Het is van belang dat de interne controles zichtbaar (in de vorm van bewijs) worden vastgelegd, intern voor het management én voor de externe accountant. Het voldoen aan de eisen van de COS 610 standaard is in het geval van de gemeente Westerkwartier niet doelmatig in te richten. De externe accountant kan wel gebruik maken van de bevindingen naar aanleiding van de uitvoering van het interne controleplan.

De vastlegging van de interne controles vindt plaats in de hiervoor, door team Kwaliteitszorg, ontwikkelde formats. Deze formats zijn beschikbaar gesteld voor de Wmo en de Jeugd en voor het overige ontwikkeld door de medewerkers van het team Ondersteuning Mens en Gezin. In deze formats zijn de controlepunten opgenomen. De vastlegging en dossiervorming vindt digitaal plaats in een vooraf vastgestelde mappenstructuur op de W:schijf.

De voortgang en bevindingen van het controleplan worden tussentijds aan het directieoverleg (DO) gerapporteerd. Via de managementletter worden directie en college van B&W op de hoogte gehouden van de bevindingen uit de interim controle inclusief follow up van de verbetermaatregelen. Hiermee wordt in dit uitvoeringsplan rekening gehouden.

Steekproef

Voor 2021 is een steekproef uitgezet. Deze zijn per onderdeel verwerkt in bijlage 1 Controleplan 2021.

Proces Maatschappelijke ondersteuning (Wmo)**Financieel belang**

De maatschappelijke ondersteuning bestaat uit verschillende voorzieningen, te weten hulp bij huishouden, individuele begeleiding, dagbesteding, opvang en beschermd wonen, kortdurend verblijf, nacht- en crisisopvang, woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, rolstoelvoorzieningen, collectief vervoer. Voor 2021 is voor de onderstaande onderdelen het volgende begroot:

Wmo oud:

Maatwerkvoorzieningen € 1,2 miljoen

Wmo vervoer € 2,2 miljoen

Hulp bij huishouden € 4,7 miljoen

Wmo nieuw:

Wmo begeleiding € 5,7 miljoen

Beschermd wonen € 169.000

Proces

Belangrijke stappen in het proces zijn:

- Het verwerken van de aanvraag (inclusief vaststellen identiteit) en het onderzoeken van de hulpvraag
- Het toekennen van de verstrekking en het toetsen en tekenen van de beschikking
- Het verwerken van de toegekende verstrekking in de informatiesystemen
- Het verstrekken van de toegekende voorziening dan wel bijdrage
- Het vaststellen van de prestatielevering (cliëntgesprekken, klachtenregistratie)

Risico's

- Het onterecht verstrekken van Wmo voorzieningen
- Het verstrekken van Wmo voorzieningen voor een te hoog bedrag
- Tijdigheid afhandelen aanvragen
- Verstrekken van onjuiste gegevens (incl. van en naar derden)
- Administratieve organisatie (inrichting toewijzingsproces, cliëntadministratie en berichtenverkeer)

Aard en omvang uit te voeren controles

Binnen het proces vindt toetsing plaats op de volgende gebieden:

Invoercontrole tarieven:

- Controle vindt plaats op invoer van tarieven conform verordening en juiste berekening: eenmalig toetsen (direct na invoer).

Juistheidscontrole:

- Interne controle op het proces, waaronder:
 - o Interne toetsing verstrekkingen van begin tot eind (a.d.h.v. verordening)
 - o Autorisatie beschikking door bevoegd functionaris
 - o Controle factuur met Wmo administratie (factuur is conform beschikking)
 - o Juistheid kosten zorgaanbieders

Dit gebeurt aan de hand van deelwaarnemingen. De deelwaarnemingen worden naar rato verdeeld over de verschillende Wmo voorzieningen.

Volledigheidscontrole

- Aansluiting Wmo administratie met financiële administratie.

Steekproef

Er worden op jaarbasis 50 aanvragen Wmo beoordeeld, 12 of 13 per kwartaal.

Proces Jeugdhulp

Financieel belang

Voor 2021 is voor voorzieningen jeugdhulp (ZIN en PGB) een bedrag begroot van € 18,1 miljoen.

Proces

Belangrijke stappen in het proces zijn:

- Het verwerken van de aanvraag en het onderzoeken van de hulpvraag
- Het toekennen van de verstrekking en het toetsen en tekenen van de beschikking
- Het verwerken van de toegekende verstrekking in de informatiesystemen

Risico's

- Het onterecht verstrekken van jeugdhulp
- Het verstrekken van jeugdhulp voor een te hoog bedrag
- Tijdigheid afhandelen aanvragen
- Verstrekken van onjuiste gegevens
- Administratieve organisatie

Aard en omvang uit te voeren controles

Binnen het proces vindt o.a. toetsing plaats op de volgende gebieden.

Juistheidscontrole:

- Interne toetsing verstrekkingen (a.d.h.v. verordening)
- Autorisatie beschikking door bevoegd functionaris

Volledigheidscontrole:

- Aansluiting gegevens/afrekening RIGG met financiële administratie.

Met de RIGG worden afspraken gemaakt over de verantwoording richting de gemeenten (oa. is zorg geleverd conform beschikking/ prestatielevering).

Steekproef

Er worden op jaarbasis 50 aanvragen Jeugd beoordeeld, 12 of 13 per kwartaal.

Proces Inkomensondersteunende voorzieningen

Financieel belang

In 2021 is voor de onderstaande inkomensondersteunende voorzieningen het volgende begroot:

Bijzondere bijstand € 1,1 miljoen
Inkomensondersteuning € 889.000
Wet werk en bijstand € 12,5 miljoen
Loonkostensubsidie € 555.000
IOAW en IOAZ € 1,7 miljoen
Bbz € 353.000

Proces

Belangrijke stappen in het proces zijn:

- Het verwerken van de aanvraag
- Het toekennen van de verstrekking en het toetsen en tekenen van de beschikking
- Het verwerken van de toegekende verstrekking in de informatiesystemen

Risico's

Binnen dit proces wordt een risico analyse toegepast om het onrechtmatig verstrekken van inkomensondersteunende voorzieningen tot een minimum te beperken.

Aard en omvang uit te voeren controles

Binnen het proces vindt o.a. toetsing plaats op de volgende gebieden:

Juistheidscontrole:

- Interne controle op het proces, waaronder:
 - o Rechtmatige verstrekking uitkeringen
 - o Rechtmatige continuering uitkeringen
 - o Tijdig beëindigen uitkeringen
 - o Volledige en juiste terugvordering
 - o Volledig en juist proces boete
 - o Rechtmatige uitgaven re-integratie
 - o Voldoende scheiding van taken/bevoegdheden
 - o Juiste toepassing van de wet- en regelgeving

Dit gebeurt aan de hand van deelwaarnemingen.

Volledigheidscontrole:

- Aansluiting rijksbijdragen en uitgaven met financiële administratie.

Steekproef (Onderstaande processen worden beoordeeld).

Product	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Totaal
Participatiewet aanvragen	6	6	6	6	24
Participatiewet lopende uitkeringen	3	3	3	3	12
Participatiewet beëindigingen	3	3	3	3	12
Participatiewet terugvordering	1	1	1	1	4
Participatiewet boete	1	1	1	1	4
Participatiewet loonkostensubsidies	3	3	3	3	12
Participatiewet trajecten	3	3	3	3	12
Participatiewet bijzondere bijstand	3	3	3	3	12
Participatiewet inkomensvoetlagen	1	1	1	1	4
Participatiewet studietoelagen	0	1	0	1	2
WKO aanvragen aanvulling KOT	1	1	1	1	4
Minimabeleid aanvragen	1	1	1	1	4
Tozo aanvragen levensonderhoud	4	4	0	0	8
Tozo aanvragen bedrijfskrediet	2	2	0	0	4
Totaal	32	33	26	27	118
IOAW aanvragen	2	2	2	2	8
IOAW lopende uitkeringen	1	1	1	1	4
IOAW beëindigingen	1	1	1	1	4
Totaal	4	4	4	4	16
IOAZ aanvragen	1	1	1	1	4
IOAZ lopende uitkeringen	1	1	1	1	4
IOAZ beëindigingen	1	1	1	1	4
Totaal	3	3	3	3	12
Bbz aanvragen	2	2	2	2	8
Bbz heronderzoek/terugvordering	1	1	1	1	4
Totaal	3	3	3	3	12

Eindtotaal	42	43	36	37	158

In 2020 is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) in werking getreden. Op basis van de huidige informatie loopt de regeling door tot 1 juli 2021. Wanneer deze periode in 2021 verlengd wordt, vindt er in het 3^e en 4^e kwartaal ook een steekproef plaats.

Binnen de controles is, indien van toepassing, aandacht voor de Nota misbruik en oneigenlijk gebruik 2020, vastgesteld 4 mei 2020 .